

gospodarske, obrtniške in narodne.

Izhajajo vsako sredo po celi polji. Veljajo v tiskarnici jemane za celo leto 3 gld. 60 kr., za polleta 1 gld. 80 kr., za četrileta 90 kr. pošiljane po pošti pa za celo leto 4 gld. 20 kr., za pol leta 2 gld. 20 kr., za četrleta 1 gld. 15 kr. nov. den.

∞ V Ljubljani v sredo 19. julija 1865. ∞

Gospodarske stvari.

O čbelarstvu marsikaj.

Iz Štajarskega. V.

O čbelarstvu se je že spisalo mnogo bukvic v mnogih jezikih. V slovenščini imamo dobre bukve g. Jonkove („krajnski čbelarčik“, spisal Juri Jonke) in gosp. Peter Dainkove; tudi Zalokarjevo „Umno kmetovanje“ in „Ponovilo potrebnih nauk za nedeljske šole“ razjasnuje nauk o čbelarstvu. Celó vsega nam vendar bukve ne morejo razodeti, zato so skušeni možje, goreči prijatli milih nam bčelic, z neutrudljivim opazovanjem od čbelic samih se veliko naučili, kako naj se ž njimi ravna, da so nam na dobiček. To so pa ti možje ali svojim dobrim prijatlom razodeli ali po novinah svetu naznanili. Al beseda sama, če tudi jasno rečena, se mnogokrat ne razume, kakor je treba; temu pripomorejo zbori in razstave, v katerih se stvar očitno razlaga in kaže.

Tako se je pri zboru čbelarskem v Cmureku na Štajarskem 29. vélikega travna prvo prašanje: „kako se satovje ponovi?“ očitno razložilo in razjasnilo. — Večidel imajo kmetje med Muro in Dravo kakor tudi na Hrvaškem slamnate panje (koše); v njih je satovje (pogače) čez 3—5 let staro večidel črnkasto s kožicami napolnjeno, ktere mlade čbelice zapaščajo, čbelice se v takih panjovih vedno le manjše izvalijo. Vsak tak panj se dá ponoviti, ako se spomladi ali ob času dobre paše postavi na drug slamnat prazen panj, kateri ima na vrhu zgorej 3—4 palce veliko luknjo. V hladni jeseni, kadar je paša dokončana, gredó čbele v spodnji panj, in zgornji panj s starim satovjem je poln najboljše strdi, ki se na veselje čbelarju vzeme od pomlajenega spodnjega panja brez škode za kako čbelico. Če vendar ostane še ktera čbela v tem panji, se z bobnanjem lahko prežene v novi panj. — Ako je čbelarju ljubo, more si tudi iz tacega naloženega panja nov roj napraviti ob času, kadar čbele rojijo, brez vse pazbe in strahu, da ne bi mu kateri roj pobegnil, in brez vélikega truda. Kadar je spodnji, podloženi panj že oskrbljen z zalego, se vzame in na oddaljen kraj od poprejšnjega zgornjega odnese, na mesto njega pa se nov prazen panj postavi. — Tako dela mnogoletin prijatelj čbelarstva g. Jožef Polić, kaplan v pokoji pri sv. Ropertu v slovenskih goricah, in je lansko, v obče slabo leto 3 cente strdi dobil. Tudi jez z lastno skušnjo potrdim, da se je tako pridobljen nov roj dobro obnesel. — To pa tudi veljá od naklad ali klobukov, kateri se na stari panj devajo in odjemavajo, da se strd ali nov roj dobí, kakor je v 14. in 15. listu štajarske družbe letošnjega leta g. Anton Semlič popisal. Taki slamnati koši (panji) pa naj so od zgorej ravni in naj imajo

ondi luknjico, da se med spodnji in zgornji koš ali naklado lahko desčica dene, in tako delo ročno opravi.

Pri takih panjovih se tudi lahko pomaga, ako je kateri panj matico izgubil, in sicer tako: Panj brez matice se dene na drugega, kateri ima matico; na tem mestu tako dolgo ostane, da matica v zgornjem panji jajčika izleže, potem se zopet odvzame in dobí svojo matico. Dobro je čbelice obojih košev pred pokaditi, kadar se brezmatični panj naklada na drugega.

V Dzierzonovih in Dzierzoniziranih panjovih, v katerih se dá satovje iz panja v panj prenašati, se satovje ponovi, ako se staro odvzame, da so čbele primorane novo dodelati, celó brez truda, ako se od 3.—5. leta (popredni treba ponovljenja) prednji del panja z žrêlom z zadnjim premenja tako, da zadnji konec panja naprej z žrêlom pride, ker čbele panj od zadej napolnijo s strdjo, ktera se lahko odvzame, da potem novo satovje pripravijo. Pri tem se nobeni čbelici nič žalega ne stori. Tako se grozoviti moritvi čbelic dá konec storiti.

O drugem prašanji omenjenega zbora: „kako se dá čbelarstvo na višo stopnjo povzdigniti?“ se je to-le odgovorilo:

1) Potrebno je, da se kratek in lahko razumljiv nauk čbelarstvu s slamnatimi koši in o ponavljanju satovja in pregibljevem delu spiše in med ljudstvo razdeli.

2) Čbelarstvu potrebne stvari, kakor dobri panjovi slamnati in leseni in razno orodje naj se, kakor darilo, šolski mladosti deli, in

3) naj se mnogovrstna sadna drevesa, pa tudi lepe akacije (bogov trn), dešen (Boksborn), krhlike (Faulbaum) po cestah, mejah itd., kolikor mogoče nasadijo, da se tako dobra paša čbelicam oskrbí.

Koliko kmetu koristijo marljive čbele, se vidi iz sledeče prigodbe od leta 1863. V Bergheim-u na Nemškem je že več časa neki žid (jud) po nekem kmetijskem posestvu željno hrepenel, al zastonj. Nekega dne sta v oštarii, ko je vince že kmetu v glavo stopilo, kup sklenila — se vé za celó malo ceno — 15 grošev srebra za vsako živo in neživo stvar. Veliko veselje je bilo! — Druzega dne se pogodba sodnii predloži s prošnjo, naj se hitro vse stvari izročijo kupcu. Zgodilo se je tako. Vse se prestraši, ko vidijo, da tudi vsaki konj, vsaka krava, ovca itd. se prodaja po 15 grošev. H koncu pokaže kmet še tudi panjove s čbelami in terja za vsako stvar, vsako čbelico 15 grošev. Vse ostrmi! Da se zvé, koliko jih je na število v enem košu, se pomori en panj; bilo je 36.000 čbel. Veliko žalovanje presune kupca, ko vidi, da izgubi 5000 tolarjev. Al pogodba je bila taka, plačati je moral — konje in krave po 15 grošev, čbelico vsako pa tudi po toliko. Prekanjenemu judu je dobro oči izbrisal pametni kristijan.